

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΣΥΠΟΣΤΑΤΟΣ

[Ψυχολογικὴ μελέτη]

ΕΙΝΕ στενοχωρημένος ὁ κύριος Ῥακῆς καὶ ἡ στενοχωρία του χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς χθές, προκαλέσασα κυριολεκτικῶς καὶ ἀϋπνίαν, ἥτις ἂν δι' ὅλον τὸν κόσμον εἶνε δεινόν, διὰ τὸν κύριον Ῥακῆν εἶνέ τι ἀποτρόπαιον, ἀφοῦ ὁ ὕπνος ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς ὀλίγας ἀσχολίας τοῦ εὐδαίμονος βίου του.

Ὅλιγαι γραμμαὶ χαραχθεῖσαι ἐν σπουδῇ ὑπὸ τῆς ἐν Πάτραις πρὸ ἐβδομάδος διατριβούσης Ἀθηναίας γήρας κυρίας Ἀθηνᾶς Ἀρπάγου καὶ ποικιλοτρόπως συμπληρωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ εὐφαντάστου κ. Ῥακῆ, πρὸς ὃν ἀπηυθύνοντο, ἐπέφερον σύγχυσιν εἰς τὰς εὐαρίθμους ιδέας του καὶ ἐπιμελῆ καταμέτρησιν τοῦ δωματίου του καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὑπὸ ὅλας τὰς δυνατὰς μὴ ἐνδυμασίας, μέχρις οὗ φωνῆ ἀκουσθεῖσα περὶ τὴν πρωίαν ἀπὸ τοῦ γειτονικοῦ οἰνοπωλείου ἐν μέσῳ τῆς γλύκας ἀνατολικοῦ ἄσματος.

— «Ἄς φέξῃ λοιπόν...»

ἐφαίδρυνε μοιραίως τὸν ἀϋπνοῦντα ἀτυχῆ καὶ ὄθθησεν αὐτὸν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀνοίξῃ τὸ παράθυρόν του καὶ ἐν φράσει κοινοβουλευτικῇ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ κοιμώμενον σύμπαν ν' ἀνακράξῃ ἐν νευρικῇ ἀπογνώσει:

— Συμφωνῶ πληρέστατα μὲ τὸν ἀξιότιμον προλαλήσαντα καὶ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ φέξῃ!

Ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως παρεδέχθη καὶ μετ' ὀλίγον πράγματι τὰ ἀπομένοντα ἄστρα ὑπεχώρουν εἰς τὸ ἐρχόμενον φῶς τῆς ἡμέρας.

II

Δὲν πρόκειται περὶ ἐφευρέσεως νέας τινὸς ἱστορίας ἢ περὶ λύσεως προβλήματος ὅπως ἐκ τῶν δεδομένων εὕρωμεν τὸ ζητούμενον. Τουναντίον ἐκ τῶν ἤδη γνωστῶν, γνωστὰ σχεδὸν ἀναμένομεν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι μᾶς ἐδόθη μία γήρα—ὀμιλοῦμεν μαθη-

ματικῶς—καὶ εἰς κύριος 'Ρακῆς, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν δύναμιν ἢ μᾶλλον τὴν ἀδυναμίαν νὰ μένη ἄϋπνος, ὁτάκις ἡ κυρία Ἀθηναῖ ἐνθουσιάζουμένη τὸν μακαρίτην ἢ δι' ἄλλους λόγους τῷ γράφει, παρὰ τὸ σύνθημα, πράγματα, ἐπιφέροντα τὸ ἐναντίον ἀποτέλεσμα τῆς μορφίνης ἢ τῆς ἀναγνώσεως συγχρόνων δραματικῶν ἔργων.

Ὁ κ. 'Ρακῆς ἔχει τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς του ἐν 'Ρωσίᾳ, ἀλλὰ τὸ θεῖον αὐτὸ δῶρον ἀντὶ νὰ τὸν προφυλάσῃ ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν, τῷ ἐνισχύει αὐτὰς διὰ χιλιοφράγκου μηνιαίας ἐπιχορηγήσεως, ἣν ἀπὸ δεκαετίας λαμβάνει ὅπως σπουδάζῃ ἐν Ἀθήναις! Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ διαμονὴ τοῦ νέου κ. 'Ρακῆ εἰς τὴν ἡμετέραν πρωτεύουσαν ἀπέδωκε τὴν ἡσυχίαν τῷ χορηγῷ θεῷ, ὅστις ἔγνω ἐγκαίρως νὰ ἐξορίσῃ τὸν πολυδάπανον ἀνεψιὸν ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς παραγωγικωτάτης ἐργασίας του διὰ λόγους, τοὺς ὁποῖους ὡς χαρακτῆρος καθαρῶς οἰκογενειακοῦ κωλυόμεθα νὰ ἐκθέσωμεν δημοσίᾳ.

Ἐν Ἀθήναις ὁ ἀνεψιὸς τοῦ θεοῦ του φέρεי διαρκῶς τὸν ἀσφαλῆ τίτλον τοῦ τελειοφοίτου τῆς Νομικῆς καὶ ἄνευ ἄλλου ἐπαγγέλματος καλλιιεργεῖ σχέσεις εἰς ὅλα τὰ στρώματα καὶ τὰ παπλώματα τῆς κοινωνίας, τῇ δὲ συμπράξει ἀγαστῶν τοῦ χρηματιστηρίου ἀνδρῶν, διευκολυνόντων αὐτόν, παίξει ἐνίοτε χάριν διασκεδάσεως καὶ εἰς μερικὰ Λαύρια. Καὶ εἶνε μὲν βέβαιον ὅτι κατὰ τὰς ἀνανεώσεις τῶν συμβολαίων ἐνοικιάσεως τῆς ἐν Ἀθήναις κατοικίας του ἐδυσκολεύθη ἐκάστote νὰ δηλώσῃ, ὡς εἴθισται, ἐπάγγελμα καὶ ὁ συμβολαιογράφος ὑπεχρεώθη νὰ μνημονεύσῃ ὅτι ὁ κ. 'Ρακῆς ἀσχολεῖται εἰς ἔργα οἰκιακά, τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ὁ νέος εἶνε ἀγαπητὸς παρ' ἅπασιν τοῖς κύκλοις, ὧν ἀνέλαβε τὸν τετραγωνισμόν, καὶ ὅτι ὁ τὰ μάλιστα ἐφελκύσας αὐτόν κλάδος τῆς Νομικῆς ἐπιστήμης εἶνε τὸ Κληρονομικὸν δίκαιον.

Αἱ πρὸς τὸν θεῖον του σχέσεις εἶνε καὶ ἔσονται ἄρισται· διότι ὁ ἀνεψιὸς ἔσχε τὴν φρόνησιν νὰ κολακεύσῃ ὅλας τὰς ἀδυναμίας τοῦ γηράσκοντος ἐκατομμυριούχου, ἀφοῦ καὶ ἰππότην τοῦ Σωτήρος διὰ τῶν μικρῶν του ἐνταῦθα οἰκονομιῶν τὸν ἀνέδειξε καὶ ἐριτιμον κατώρθωσε νὰ ἀποκαλέσωσιν αὐτόν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ οἱ δύσκολοι εἰς τὰ τοιαῦτα Ἀθηναῖοι δημοσιογράφοι!

III

Ἄν ὁ ἐργατικώτατος ἐν 'Ρωσίᾳ ὁμογενὴς κ. Εὐάγγελος 'Ρακῆς ἔχη ὡς σύμβολον τοῦ πρακτικοῦ του βίου τὸ ἀρχαῖον λόγιον «σὺν Ἀθηναῖ καὶ χεῖρα κίρει», τὸ αὐτὸ λόγιον ἔχει καὶ ὁ ἀνεψιὸς διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἐκείνη δὲν εἶνε μόνον χεῖρα

ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖ. Καὶ ἴδου ὅτι ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς θέμα, δηλαδὴ τὴν στενοχωρίαν τοῦ θεοῦ ἡμῶν συμπολίτου ἐπὶ τῇ γησινῇ ἐκ Πατρῶν ἐπιστολῇ τῆς ὥραιας Ἀθηναῖς.

Διατὶ ὁ ἀπλοῦς καὶ ἄκακος ὑπαινιγμὸς ὁ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς γήρας περὶ εὐγενοῦς τινος λοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ διαμένοντος ἐν Πάτραις ἐπυρπόλησε τὴν καρδίαν τοῦ τῆως παρηγόρου ἀγγέλου τῆς πενθούσης, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔτι ὡς Ἀθηναῖος πλέον κτηματίας ἠρίθμει μετὰ ζήλου τὰς ἐλαίας ἐν τῷ ἐλακιδῶν τῆς Πολιοῦγου; Ὑπώπτευσεν ἴσως καταπάτησιν;

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου θὰ ἀποφανθῇ ὁ χρόνος.

Ἐν τούτοις ὁ κ. Ραχῆς ἔγνω νὰ δειχθῇ ἀνὴρ καὶ λαβῶν τὸν κάλαμον ἐσκέρθη ὅτι εἶνε ἐπὶ τέλους ἐξευτελιστικὸν νὰ κατανατᾶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου ὑποχείριος μιᾶς γήρας, ὅτι δὲ ἔδει νὰ φανῇ κύριος ἐαυτοῦ καὶ ἔγραψε μὲ στερορὰν ἀπόφασιν σιωπῶσης τῆς καρδίας τὴν ἀκόλουθον νόταν εἰς ἀπάντησιν:

Ἀγαπητή μου φίλη,

«Δὲν θὰ σὰς γράψω περὶ τῆς λυπηρᾶς ἐντυπώσεως, τὴν ὅποιαν ἔσχον ἐκ τοῦ γράμματός σας, ἀπὸ βιβαῖος ὀλίγον περὶ ταύτης φροντίζετε. Μοὶ ἀρέσκουν ὅμως αἱ ἐξηγήσεις καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζω ἂν ἐξακολουθεῖτε νὰ αἰσθάνεσθί τι δι' ἐμέ. Ἐν περιπτώσει ἐν τούτοις, καθ' ἡμῆ πρός με τρυφερότης σας εἶνε ἐπιθάναντος, ποιοῦμαι ἐκκλησίαν εἰς τὴν εὐλακρινεῖαν σας καὶ σὰς ζητῶ μίαν λέξιν ὠρισμένην ὅπως κανονίσω τὴν μέλλουσαν πορείαν μου»

Ὁ κ. Ραχῆς ἐσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν καὶ παρεδόθη εἰς σκέψεις, ἅς μηχανικῶς ἐζήτησε μετ' ὀλίγον νὰ ποικίλῃ δι' ἀναγνώσεως ποιηματίων τοῦ Gautier καὶ κατὰ σύμπτωσιν ἤνοιξε τὸ τομίδιον εἰς τὸ τρυφερώτατον διαλογικὸν ἀριστούργημα *la fuite* τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἀνεγίνωσκε μετὰ τῆς Ἀθηναῖς ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ μὲ τὰ σχετικὰ σχήματα καὶ ἰδιώματα. Ἄλλ' ὡς ἦτο ἐπόμενον ὁ Gautier δὲν τὸν ἐνεθουσίασε τὴν φορὰν ταύτην διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ κ. Ραχῆς εἶχεν ἄλλοῦ τὸν νοῦν του. Ἐκλείσει λοιπὸν τὸ βιβλίον καὶ μετὰ τοῦ βιβλίου τοὺς ὀφθαλμοὺς κατάκοπος καὶ ἀγανακτῶν διὰ τὴν ἀνοησίαν, ἣν εἶχε νὰ μὴ κοιμηθῇ τὴν νύκτα. Πλὴν μάτην ὅτι δὲν ἔβλεπε πρὸ μικροῦ μὲ ἀνοικτούς ὀφθαλμοὺς, παρίστατο ἤδη ἐνώπιόν του, δηλ. ἡ Ἀθηναῖ πάνοπλος μὲ τὸ εἰρωνικὸν της μειδίαμα καὶ ἔτοιμος νὰ τὸν κυριεύσῃ κατὰ κράτος!

Ἡ ψυχολογικὴ του κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει τοιαῦτα ἀστεῖα καὶ ὁ κ. Ραχῆς εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἀποφασίζει νὰ περιφρονήσῃ τὴν ἄρπαγα τῆς καρδίας του κυρίαν Ἀρπάγου, ἣν οὕτως ἐννοεῖ ἐφεξῆς νὰ ἀποκαλῇ καὶ θεῖς τὴν χειρὰ ἐπὶ τῆς καρδίας ἀνεφώνησε σαρκαστικῶς:

— Περάστε ἔξω κυρία Ἀθηναῖ.

Τετέλεσται! Ὁ κ. Ῥακῆς πείθει ἑαυτὸν ὅτι ἔθεραπεύθη ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ ἐρωτικοῦ τοῦ πάθους καὶ εἶνε ἕτοιμος νὰ μεταβῆ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ὅτε διακρίνει ἐπὶ τοῦ γραφείου του τὸ χθεσινὸν αὐτόγραφον τῆς Ἀθηνᾶς ἀποπειρώμενον νὰ τὸν διαψεύσῃ. Ὁρμᾶ ὡς λέων καὶ τὸ καταξερσίζει καὶ ἐν τῇ λύσσει του δὲν φεΐδεται οὐδὲ τῆς γενομένης ἤδη ἀπαντήσεως, εἰς ἣν ἔννοεῖ νὰ δώσῃ τύπον ultimatum καὶ γράφει ὡς ἐξῆς:

Κυρία,

«Φαίνεται ὅτι ἐπιθυμεῖτε διακοπὴν σχέσεων. Ἔστω. Σὺς βεβαίω, ὅτι δὲν ἔβλεπον τὴν ὄραν ὅπως δώσω πέρασ εἰς τὴν κομψίαν αὐτήν. — Συγχωρῆσατε τὴν μορῖαν, ἣν εἰδείξα νομίζων ὅτι ἔχετε καρδίαν. Χαίρετε.»

Ἡδὴ ἡ κ. Ἀρπάγου παρίστατο ἐνώπιον τοῦ ἐπιστολογράφου ὄλως ἀπὸ τὴν ἀνάποδῃ ἣ δὲ μνήμη του ἐσημεῖου μόνον τὰ μελανὰ μέρη τοῦ παρελθόντος καὶ μὲ πόνον ἀνελογίζετο τὰς ὑλικὰς καὶ ἠθικὰς θυσίας, εἰς ἃς εἶχεν ὑποβληθῆ χάριν τοιούτου τέρατος. — Πρὸς στιγμὴν ἐμελέτησεν ἐκδίκησιν, ἀλλ' ἡ γενναϊότης του ἠρκέσθη εἰς τὸ σύντομον γράμμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάμβανεν ἡ χήρα τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ὡς κεραυνόν.

Καὶ ἔστη πρὸς στιγμὴν ὅπως ἀναμετρήσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ἣν θὰ προξενήσῃ ἡ ἐπιστολή του εἰς τὴν κ. Ἀρπάγου. Τὴν ἐφαντάσθη εἰρωνικῶς προσβλέπουσαν εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς ὑπογραφῆς καὶ ζητοῦσαν τὸ κομψὸν χαρτομάχαιρόν της ὅπως τὴν ἀνοίξῃ! . . . τὸ χαρτομάχαιρον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τῇ προσέφερεν αὐτὸς καὶ τὸ ὁποῖον δίκοπον ἐνεφανίζετο ὅπως πλήξῃ τὴν καρδίαν του, ἵνα εὐρεθῇ πάλιν φεῦ! ἐντὸς αὐτῆς ἡ Ἀθηνᾶ! ἡ ἀχάριστος! Πόσα ἄλλα προσέτι ἐνθυμήματα τῇ εἶχε προσφέρει!

Καὶ ἀπὸ τῶν ἐνθυμημάτων μηχανικῶς ὁ νοῦς του μεταβαίνει εἰς ἀναμνήσεις σχετικὰς καὶ γίνεται παράταξις τῶν στιγμῶν, καθ' ἃς ἕκαστον τῇ ἐδόθη καὶ τῶν συγκινήσεων, ἃς προεκάλεσεν, ἣ δὲ καρδία του βαθμηδὸν μαλάσσεται ὡς πρόστυχον κηρίον καὶ ὡς ἄνθρωπος δίκαιος ἀνομολογεῖ ὅτι ἡ καυμένη ἡ Ἀθηνᾶ ἔχει καὶ τὰ καλά της καὶ καταντᾷ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ῥῆξις τῶν σχέσεων πρέπει μὲν ἀφεύκτως νὰ γίνῃ, ἀλλὰ μὲ τρόπον ἥπιον, δηλ. ὅτι πρέπει νὰ χωρισθῶσιν ὡς καλοὶ φίλοι.

— Εὐτυχῶς, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, δὲν ἐστάλη καὶ ἡ ἐπιστολή αὐτῆ ἡ βάναντος! θὰ γράψω ἄλλην. Καὶ ἀρχίζει τὴν τρίτην ἐπιστολήν, ὡς ἐξῆς:

Ἀγαπητῆ μοι Ἀθηνᾶ,

«Μετὰ βαθείας λύπης ἀνέγνων τὸ τελευταῖόν σου γράμμα. Φαίνεται, ὅτι ἡ εὐτυχία εἶνε βαρὺ φορτίον! Εἶσαι τωρὸν: σκληρά, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὁμολόγησον ὅτι οὐδὲ στιγμὴν μίαν εἰ ἐλύθησα κατὰ τὸ διάστημα . . . .»

Αἴφνης ὁ γράφων διέκοψε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπιστολῆς, ἀφοῦ ἤσθάνθη μέγα δάκρυ κυλιόμενον ἐπὶ τῆς παρεΐας του ὅπως βρέξῃ τὴν τελευταίαν γραφεΐσαν λέξιν, ἐνῶ οὐλαμὸς ἀναστεναγμῶν παρετάσσετο πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συντελεσθείσης ἐπαναστάσεως ἐντὸς τοῦ κ. 'Ρακῆ καὶ ἀνακέρυξιν τῶν νέων ἀρχῶν.

IV

Πρώτην φοράν ἠττημένος παρίστατο μετὰ τόσης εὐχαριστήσεως πρὸ τοῦ καθρέπτου του ὅπως θαυμάσῃ τὴν τέχνην, μεθ' ἧς διεξήγαγε τόσον ἀκανθῶδες ζήτημα καὶ συγχαρῆ ἑαυτὸν διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸ πρόην καθεστὸς.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ τρίτον γράμμα, ὅπερ φυσικῶς ἀνεμένετο μᾶλλον ἐκτεταμένον δὲν ἐγράφη, ἀφοῦ ὁ κ. 'Ρακῆς ἐν τῇ πρὸς τὸν ἔρωτα μονομαχίᾳ ἐπλήγη μὲν καιρίως, ἀλλ' ἀναιμᾶκτως.

Καὶ ἀπώλεσθη μὲν αὐτανδρως, ἐσώθη ὅμως ἀπὸ χωρισμοῦ, ὅστις θὰ διέκοπτε τὸν ἐξωραϊσμόν τῆς ζωῆς του καὶ ἐν ἐνθουσιασμῷ παρεσύρθη εἰς συγγραφὴν τηλεγραφήματος πλεόν πρὸς τὴν κ. Ἀθηνᾶν Ἀρπάγου εἰς Πάτρας συμβολικῶς κατὰ τὸν μεταξῦ των κώδικα μὲ τὴν ἀκόλουθον ἔννοιαν:

«Μὴ ἀντέχων πλεόν ἀφοῦ αἰσθάνομαι ὅτι μὲ καλεῖς πλησίον σου, πετῶ διὰ τοῦ πρώτου συρμοῦ εἰς τὰς ἀγκάλας σου. Αἱ Ἀθῆναι ἄνευ Ἀθηνᾶς εἶνε Ἄδης εἰς τὸν ἀνυπομονοῦντα νὰ σὲ περιπτυχθῇ.»

'Ρακῆς

Τὴν φοράν ταύτην ἔλαβε τὸν πῖλόν του καὶ ἐφ' ἀμάξης διηυθύνθη εἰς τὸ τηλεγραφεῖον ἵνα ἐπιδώσῃ τὴν τελευταίαν του θέλησιν. Καὶ τὸ ἔπραξεν.

Ἄλλ' ὅτε ἐξήρχετο τῆς αἰθούσης τοῦ τηλεγραφείου παραδόξως ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε βομβοῦσαν εὐκρινῶς εἰς τὰ ὦτά του τὴν λέξιν:

— Βλάκα!..

Ἐστράφη ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος κατεγίνετο ἀπαθῶς εἰς τὴν ἐργασίαν του....

Δικαίως λοιπὸν ὁ κ. 'Ρακῆς ἐσχημάτισε τὴν ἰδέαν ὅτι ἦτο ἐγγαστροίμυθος καὶ διηυθύνθη εἰς τὸν σταθμὸν ΣΠΑΠ ὅπως μάθῃ τὴν ἀκριβῆ ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ συρμοῦ...
 ⊕ ...